

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Торговельна інфраструктура та форми торгівлі»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Тривалість викладання	2 семестр (3 чверть)
Кількість кредитів	5 кредитів ЄКТС (150 годин)
Заняття:	
лекції:	3 години на тиждень
практичні заняття:	3 година на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2141>

Кафедра, що викладає: Прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

Викладачі:

Касьяненко Лілія Володимирівна (лекції)

доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри ПЕППУ

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/kasyanenko/kasyanenko.php>

E-mail:

kasianenko.l.v@nmu.one

Нестерова Людмила Григорівна (практичні заняття)

асистент кафедри ПЕППУ

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/nesterova/nesterova.php>

E-mail:

nesterova.l.h@nmu.one

1. Анотація до курсу

Начальний курс орієнтований на формування базового комплексу спеціалізованих знань, необхідних для ведення діяльності суб'єктами торговельного підприємництва та забезпечення функціонування елементів торговельної інфраструктури. Насамперед, йдеться про здійснення підприємницької діяльності у сфері торгівлі; формування інфраструктури та функціонування торговельних підприємств на ринку; визначення сутності, функцій та видів структури торгівлі;

здійснення торговельно-посередницької діяльності на товарному ринку; визначення сутності та форм оптової торгівлі; формування структури та інфраструктури оптової торгівлі; визначення поняття, складу і структури суб'єктів системи роздрібною торгівлі; провадження інновацій в роздрібній торгівлі на споживчому ринку.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування цілісної системи знань щодо функціонування елементів торговельної інфраструктури, які сприяють ефективному господарюванню торговельних підприємств та забезпечують їх розвиток.

Завдання курсу:

- формування комплексу знань з формування торговельної інфраструктури та функціонування торговельних підприємницьких структур в сучасних умовах;
- набуття компетентностей прийняття рішень щодо торговельно-посередницької діяльності та функціонування суб'єктів оптової і роздрібною торгівлі в умовах ринкових відносин.

3. Результати навчання (дисциплінарні)

- знати та пояснювати сутність і особливості підприємництва у сфері торгівлі;
- знати основні засади формування інфраструктури та функціонування торговельних підприємств на ринку;
- знати та пояснювати сутність торговельної діяльності, функції торгівлі та види структур;
- використовувати знання щодо здійснення оптової торговельної діяльності;
- застосовувати знання щодо здійснення роздрібною торговельної діяльності;
- використовувати знання щодо торговельно-посередницької діяльності при взаємодії суб'єктів інфраструктури товарного ринку;
- застосовувати знання щодо функціонування та взаємодії інфраструктурних формувань оптової торгівлі в умовах ринкових відносин;
- використовувати знання щодо функціонування системи роздрібною торгівлі та взаємодії суб'єктів господарювання на споживчому ринку;
- знати та пояснювати особливості провадження інновацій в торговельній діяльності.

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
ЛЕКЦІЇ	60
1. Підприємництво у сфері торгівлі. 1.1. Сутність та роль торговельного бізнесу в активізації економічних процесів. 1.2. Сутність та види процесів і операцій в сфері товарного обігу. 1.3. Основні функції та принципи комерційної діяльності торговельних підприємств. 1.4. Особливості комерційної діяльності торговельних підприємств	

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
<p>2. Теоретичні засади формування інфраструктури та функціонування торговельних підприємств на ринку.</p> <p>2.1. Сутність та функції інфраструктури. 2.2. Специфічні ознаки та складові торговельної інфраструктури. 2.3. Посередницькі зв'язки між суб'єктами інфраструктури на споживчому ринку.</p>	
<p>3. Сутність, функції та види структури торгівлі</p> <p>3.1. Виникнення, сутність та об'єкти торговельної діяльності. 3.2. Функції торгівлі. 3.3. Функціональна структура торгівлі. 3.4. Соціальна структура сфери торгівлі. 3.5. Організаційна структура торгівлі.</p>	
<p>4. Торговельно-посередницька діяльність на товарному ринку.</p> <p>4.1. Сутність торговельно-посередницької діяльності. 4.2. Принципи торговельно-посередницької діяльності. 4.3. Функції торговельних посередників. 4.4. Види та об'єкти посередницьких операцій 4.5. Проблеми становлення та розвитку торговельно-посередницької діяльності в Україні</p>	
<p><i>Тестова контрольна робота №1 (теми 1,2,3 та 4)</i></p>	30
<p>5. Сутність та форми оптової торгівлі.</p> <p>5.1. Поняття оптового ринку як місця і сфери здійснення оптової торговельної діяльності. 5.2. Суть і завдання оптової торгівлі. 5.3. Види та функції оптової торгівлі.</p>	
<p>6. Структура та інфраструктура оптової торгівлі.</p> <p>6.1. Структурні елементи оптової торгівлі та їх взаємозв'язок. 6.2. Види інфраструктурних формувань оптової торгівлі. 6.3. Елементи інфраструктури оптового ринку за функціональним призначенням.</p>	
<p>7. Поняття, склад і структура суб'єктів системи роздрібною торгівлі.</p> <p>7.1. Суть і функції системи роздрібною торгівлі. 7.2. Види роздрібних торговців та їх характеристика на споживчому ринку. 7.3. Позамагазинні форми продажу товарів</p>	
<p>8. Інновації в роздрібній торгівлі на споживчому ринку</p> <p>8.1. Сутність та задачі інновацій у торгівлі. 8.2. Торгово-технологічні інновації. 8.3. Інноваційні тренди в роздрібній торгівлі.</p>	
<p><i>Тестова контрольна робота №2 (теми 5-8)</i></p>	30
<p>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</p>	<p>40</p>
<p>1. Дослідження процесів та операцій в сфері товарного обігу.</p>	
<p><i>Захист індивідуального завдання №1</i></p>	5

Види та тематика навчальних занять	Внесок в загальну оцінку, %
2. Напрями удосконалення механізмів співпраці із підсистемами інфраструктури ринку та торговельними підприємствами.	
<i>Захист індивідуального завдання №2</i>	5
3. Визначення елементів функціональної структури торгівлі та дослідження соціальних форм торгівлі.	
<i>Захист індивідуального завдання №3</i>	5
4. Визначення характерних рис основних елементів торговельного посередництва.	
<i>Захист індивідуального завдання №4</i>	5
5. Дослідження складу і структури оптового товарного ринку.	
<i>Захист індивідуального завдання №5</i>	5
6. Визначення характерних рис основних елементів інфраструктури оптового ринку за функціональним призначенням.	
<i>Захист індивідуального завдання №6</i>	5
7. Визначення видів та встановлення особливостей роздрібних торговців	
<i>Захист індивідуального завдання №7</i>	5
8. Практичні аспекти інноваційних роздрібних технологій	
<i>Захист індивідуального завдання №8</i>	5

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft Office 365 (Teams, Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань на лекційних та практичних заняттях за умови, якщо здобута середня оцінка становитиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційна частина оцінюється в спосіб складання двох

тестових завдань на тижнях контрольних заходів. Практична частина оцінюється якістю виконання індивідуальних завдань. Кожне завдання поточного контролю за лекційною та практичною частинами оцінюється за 100-бальною шкалою з подальшим усередненням їх значення.

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю:

У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться підсумкове оцінювання під час сесії – екзаменаційний тест. Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

<i>Рівень, рейтингова шкала</i>	<i>Теоретична підготовка</i>	<i>Практичні уміння і навички</i>
Високий, 100-90, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 89-74 дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 73-60, задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки;	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.

	допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	
Низький, 59-0, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	Студент знає умовні позначення та вміє розрізняти основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://cutt.ly/IBesJEc>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

8 Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. О. В. Димченко; [О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 432 с. https://eprints.kname.edu.ua/62084/1/051-%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA_2022.pdf
2. Торговельне підприємництво: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. Одеса, Бондаренко М.О., 2018. 640 с. http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/8682/1/ALL_638--%d0%905--2---num--2019--c--2._new--2.pdf
3. Сатир Л. М., Кепко В. М., Стаднік Л. І., Шевченко А. О. Комерційна діяльність у системі бізнес-аналітичного забезпечення розвитку ринкової інфраструктури на основі здійснення оптової та роздрібною торгівлі. Агросвіт № 16, 2020. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/16_2020/2.pdf
4. Шевченко К. В. Сагер Л. Ю. Вплив інноваційних технологій на розвиток торгівлі. Економіка та суспільство. Випуск № 32. 2021. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/93811/1/Shevchenko_Influence.pdf;jsessionid=467AAEC44089F80A1B24DBEB6376357C

Додаткові

1. Андрійшина О.О., Шаповал В.А. Роздрібна торгівля в умовах цифровізації суспільства. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2022. №2 (78). С. 92-103. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/78.092>
2. Бугріменко Р.М. Тенденції розвитку інфраструктури роздрібною торгівлі. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 2, 2020 С. 154-160 https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_2/31_70_2_1/27.pdf
3. Середа С. А., Демидчук Л. Б. Розвиток інноваційних бізнес-технологій у торговельно-технологічних системах: сучасні напрями. Підприємництво і торгівля. 2023. № 39. С. 171-180. URL: http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/14_95/1406
4. Полякова Ю.В., Новосад З.Г., Надь Г.О. Інновації у торговельній діяльності: виклики для споживчої кооперації. Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 1(18). С. 44–49. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/1_18_ukr/10.pdf
5. Пашкуда Т., Афенді А. Напрями розвитку торгівлі в Україні в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-73> <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1759/1695>

Інформаційні ресурси

- 1 Конституція України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
- 2 Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
- 3 Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

- 4 Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
- 5 Закон України «Про підприємництво» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>
- 6 Закон України «Про торгово-промислові палати» від 2 грудня 1997 року № 671/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80#Text>
- 7 Закон України «Про інформацію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
- 8 Закон України «Про оплату праці» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
- 9 Закон України «Про стандартизацію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text>
- 10 Національний стандарт України ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять» / Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 05.07.2004 р. № 130 URL: <https://www.victorija.ua/wp-content/uploads/2022/04/rozdribna-ta-optova-torhivlia-dstu-4303-2004.pdf>
- 11 Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення на ринку споживчих товарів / Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 р. № 833 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF#Text>
- 12 Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010. Чинний від 01.01.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>
- 13 Закон України «Про захист прав споживачів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
- 14 Закон України «Про захист економічної конкуренції» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
- 15 Закон України «Про споживчу кооперацію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2265-12#Text>
- 16 Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>
- 17 Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>
- 18 Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833 «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF#Text>
- 19 Про внесення змін до Закону України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2809-15#Text>
- 20 ІР офіс. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) . URL: <https://nipo.gov.ua/>
- 21 Дія. Бізнес. URL: <https://business.djia.gov.ua>